

KLÍŠŤOVÁ ENCEFALITIDA (KE)

O nemoci

Zdroj infekce

Rezervoárem onemocnění jsou zvířata (ptáci, savci). KE je antropozoonóza (nemoc přenášená ze zvířat na člověka).

Výskyt

Vysoký výskyt v celé střední Evropě (ČR, Německo, Rakousko, Slovensko, Maďarsko, Polsko), na Balkánském poloostrově, v Pobaltských zemích (Litva, Lotyšsko, Estonsko), v Bělorusku, v severní části Ruska (zejména v oblasti Sibiře), v severním Japonsku a na části území Číny. V poslední době byl zaznamenán nárůst výskytu i na severu Evropy (Švédsko, Norsko, Finsko). **V ČR výskyt KE už prakticky ve všech regionech** (nejen jižní Čechy a Jeseníky) a to **místy i v městské zeleni, příměstských parcích a kolem velkých měst**. ČR má **nejvyšší výskyt z celého území dnešní EU** za posledních 40 let.

Oblasti výskytu KE

Zdroj: Baxter AG

Přenos

Prisátým infikovaným klíštětem, pitím syrového mléka nakažených zvířat (kozy, ovce, krávy), výjimečně poraněním při vytahování infekčního klíštěte. U velké části postižených chybí anamnéza prisátí klíštěte, suspektní přenos nymfou o velikosti 1 mm. Argument „Nemívám klíšťata“ tak neobstojí.

Inkubační doba

7- 14 dní od prisátí klíštěte, výjimečně v rozmezí 3- 30 dní.

Onemocnění

Probíhá většinou dvoufázově, může také probíhat inaparentně (bezpříznakově) nebo abortivně (proběhne jenom jedna fáze onemocnění).

- 1. fáze** – nespecifické chřipkové příznaky (bolesti kloubů, svalů, zvýšená teplota, bolesti hlavy, nechutenství, únava) trvají 3 dny.
- 2. fáze** – vysoká horečka, kruté bolesti hlavy, zvracení, světloplachost. Při poškození CNS ztuhnutí svalů na šíji, svalový třes, nervové obrny, závratě, poruchy paměti, spánku, dezorientace. Akutní stav trvá 2 až 3 týdny.

Po prodělání onemocnění mohou vzniknout trvalé následky psychické (chronické bolesti hlavy, poruchy spánku, závratě, poruchy soustředění, deprese) nebo fyzické (třes, poruchy rovnováhy, obrna svalů v obličeji, obrny horních končetin). **Prisátí klíštěte mezi první a druhou dávkou nezhoršuje prognózu nemoci**, může být naopak částečná protekce. Riziko trvalých následků stoupá s věkem, u malých dětí je výskyt paralýz nižší, **následky virové meningitidy u dětské populace však zahrnují: chronické bolesti hlavy, nespavost, dlouhodobé poruchy koncentrace či zhoršení prospěchu ve škole.**

Léčba

Pouze symptomatická (analgetika, infuze, kortikoidy, vitamíny, apod.).

Imunita

Po prodělaném onemocnění nemusí být celoživotní imunita. Za 7 – 15 let po onemocnění se doporučuje zkontrolovat protilátky v krvi.

Prevence

- 1. Očkování** lze aplikovat během celého roku. Člověk je chráněn po druhé dávce již za 14 dní. Možné očkovat už od 1 roku věku neomezeně. **Vysoká účinnost vakcíny i u starších seniorů a chronicky nemocných osob s oslabenou imunitou.**
- 2. Ochranné oblečení** zabrání prisátí klíštěte. Pevná obuv, ponožky a kalhoty stažené do ponožek. Klíště se dostává na tělo štěrbinou mezi kalhotami a obuví, leze směrem vzhůru do teplých, vlhkých míst, kde se přisaje.
- 3. Repellent** je nejlépe použít na kůži i oblečení. Zabrání vniknutí a prisátí klíštěte. Na kalhoty, okraje rukávu a boty lze použít insekticidy.